

A Magyar Asztronautikai Társaság körlevele

1027 Budapest, Fő utca 68. Postacím: 1371 Budapest, Pf. 433.
Tel/fax/üzenetrögzítő: (06-1) 201-84-43 e-mail: mant@mant.hu
www.mant.hu Számlaszám: 10300002-20617536-00003285

2009. VI. szám

június

Dr. Gánti Tibor

1933 – 2009

Hosszan tartó betegség után 2009. április 24-én elhunyt tagtársunk, **Prof. Gánti Tibor** akadémikus. Az elméleti biológia professzoraként munkássága kétirányú: egyrészt az élet mibenlétére és keletkezésére, másrészt az élővilág megőrzésére vonatkozik. Tizenöt könyve jelent meg különböző (magyar, angol, lengyel, orosz) nyelveken. Élete főműve az úgynevezett *chemoton elmélet*, amely magában foglalja az élő és élettelen elválasztását, az élet keletkezésének és mesterséges előállításának elméleti alapjait. Érdeklődési köre nem korlátozódott csupán a földi életre, így munkásságának vannak asztronautikai vonatkozásai is.

Főbb kitüntetései: Herman Ottó-díj (1982), MTESZ-díj (1986), Pro Natura Díj (1989), Pest Megye Tudományos Díj (2006).
(forrás: www.vaconline.hu)

Közgyűlés!

Az idei tisztújító közgyűlésünkre a meghívót a honlapon lehet nemsokára megtalálni (június 16-a, 14.30, MTESZ budai székháza, 700. terem – tehát a szokásos helyen).

Az Elnökség 2009. március 16-i ülésén történt:

- Az idei tisztújító közgyűlés előkészítése – jelölőbizottság felállítása, napirend, reprezentatív előadás, helyszín, időpont;
- Vita az éves tagdíj mértékéről, a tagdíj-fizetés rendszeréről, ellenszolgáltatás a tagdíj fejében;
- Javaslat tiszteleti tagságra;
- Tájékoztatás a közeljövőben várható Simonyi-úrutazás részleteiről – ebben a MANT szerepéről;
- Az *Űrszillagászat Magyarországon* címmel őszre tervezett konferenciáról;
- A helyi csoportok működésének kérdései;
- A magyar űrtáborral kapcsolatos problémák.

Ismét gazdagodott azok névsora, akik a MANT-ot tagdíjuk megtoldására küldtek támogatást egyesületünknek: *Bacsárdi László, dr. Pintér Ferenc, Spányi Péter*.

Kiemelkedő mértékű összeggel – a plafon öt számjegyű!! – támogatták a MANT-ot: *dr. Bárczy Pál, Gabnai János*.

Mindannyiuknak köszönjük, és reméljük, hogy a támogatók lapzártakor félbemaradt listája tovább bővül!

XXVI. Ionoszféra- és Magnetoszférafizikai Szeminárium

2008. november 24-e és 26-a között került megrendezésre a Magyar Asztronautikai Társaság, az MTA KFKI Részecske- és Magfizikai Kutatóintézet, illetve az MTA KFKI Atomenergia Kutatóintézet rendezésében a XXVI. Ionoszféra- és Magnetoszférafizikai Szeminárium. A Szeminárium kiemelt témája ezúttal az űridőjárás volt, azonban az előző évek gyakorlatához híven más témájú előadások is elhangzottak – a troposzféra jelenségeitől kezdve egészen a távoli Mars felszíni formálódásáig. A Szemináriumot nem csak az űridőjárás tette izgalmassá, ugyanis ekkor esett le az első hó a télen, s fehérbe burkolta a tájat, a KFKI öreg fenyőfáit, így vidám téli hangulatban, varázslatos környezetben zajlott a két és fél napos előadásorozat.

A Szemináriumon 20 előadás hangzott el nyolc – köztük egy külföldi – intézmény előadóinak képviseletében. Az első nap hallhattuk az elmúlt időszak legfontosabb napfizikai újjdonságait, amelyben minimum lévén nem bővelkedhettünk, viszont úgy tűnik, hogy ezúttal jobban elhúzódik a minimum a vártnál, s csak lassan jelennek meg az új ciklus foltjai magas szélességeken. Áttekintést kaptunk a STEREO napszonda napszél méréseiből, első eredményeiből. Láthattuk együtt a helioszférát 3+1 dimenzióban az Ulysses szonda eredményei alapján, majd betekintést nyertünk a galaktikus űridőjárásba a Voyager szondák segítségével.

Azon szerencséseknek, akik a Normafa szállóban töltötték az éjszakát, nem kellett aggódniuk, hogy hogyan jutnak fel a KFKI-ba, ugyanis az éjszaka folyamán leesett hó meglehetősen nehézkessé tette a tömegközlekedést. Volt, aki az első örömteli síelést, jómagam pedig az érdekes előadásokat vártam a szép lassan felfelé botorkáló 90-es buszon. A várakozás meghozta eredményét, megtudtam, hogy a Mars felszínén található sötét foltok vízfolyásokra utalhatnak, amely fontos lehet a Mars felszíni organizmusok léte szempontjából. Kiderült, hogy magyar műszerek segítségével vizsgált üstökösöket és kisbolygókat a ROSETTA szonda. Nagyon érdekes volt számomra, hogy mennyi mindenre jók a meteorológiai műholdak egészen a zivatarcellák megfigyelésétől és követésétől a meteor-beccsapódások vagy akár a földfelszíni növény/állatvilág megfigyeléséig. Hallhattunk két előadást a Venus Express szonda plazmafizikai méréseiről, majd a Vénusz és a Titán plazmakörnyezetének összehasonlításáról. Érdekes előadások voltak a lökéshullám térségében az ionok és a hullámok kapcsolatáról, a napszél turbulenciájáról e térségben, valamint a felszíni geomágneses pulzációk és a bolygóközi mágneses tér kapcsolatáról. Érdekes elgondolkodni azon, hogy az újonnan felfedezett dolgok lehet, hogy annyira nem is új keletűek: az ionoszféra viharok lefolyása hasonlít a régóta ismert geomágneses viharokéra. Hallhattunk arról, hogy a villámok által keltett VLF impulzusok miként terjednek az ionoszférában, és hogy történik részecskegyorsítás nagy sebességű plazmában, majd megismerhettük az új whistler-inverziós modellt, mellyel kényelmesebb az újonnan kapott, pontosabb adatok feldolgozása. A hosszú napot egy kellemes hangulatban eltöltött díszvacsora követte a Normafa szállóban, ahol a résztvevők most már kötetlen beszélgetéseken keresztül nyerhettek betekintést egymás munkájába, s feltehettek azon kérdéseiket, amik eddig még nem hangzottak el.

A Szeminárium utolsó napjára már csak négy előadás maradt. Először együtt elgondolkodtunk a felsőlégköri elektro-optikai emissziók magyar névadásának nehézségein, majd szemezgethettünk a legújabb soproni vörös lidérc felvételekből. Ezt követően hosszú útra indultunk a Naprendszeren keresztül, s betekintést nyertünk abba, hogy a legújabb eredmények, modellek szerint mely bolygón alakulhat ki légköri elektromos kisülés. Hallottunk a Tri-Tel dózismérő rendszer fejlesztéséről és legújabb alkalmazásairól üresközökhön. Végül, de nem utolsósorban pedig megtudhattuk, hogy milyen tudományos haszna van Simonyi Károly űrállomáson tett kis kirándulásának.

A közel három nap során sok újat tanultam. Bátran ajánlom a legközelebb megrendezésre kerülő országos Ionoszféra és Magnetoszférafizikai Szeminárium programjait mindenkinek, akár ha mélyebb betekintést akar szerezni egy konkrét témában, vagy pusztán ha felkeltette érdeklődését Földünknek és Naprendszerünknek számos, még megválaszolatlan kérdése.

(Barta Veronika – a Szeminárium legfiatalabb előadója)